

CASE: Tapaus

15. huhtikuuta 2026

TILANNEKUVAUS

TILANNE: Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 2022. Tarkoitus oli muutamassa päivässä miehittää maa. Vuosi jatkunut sota ei ole loppumassa, sillä rauhantunnusteluja ei ole liiemmin aloitettu. Venäjän länsinaapurit Puola, Viro, Liettua, Latvia ja Suomi varustautuvat, sillä Venäjän aggressiota uumoillaan. Minua huolestuttaa Suomen kansalaisena, kuinka me Suomessa ennakoimme tulevaisuuksia varsinkin nyt, kun droonisodankäynti on viemässä kokonaan uuteen tilanteeseen sotateknologiassa.

MUODOSTUMINEN: Pietari Suuresta lähtien Venäjän johto on olettanut, että sen on laajennettava alueita. Välillä valtioalue on sopistunut, sitten taas laajentunut. Presidentti Putin lienee omaksunut laajentumisstrategian lähtökohdaksi.

OMA TOIMINTA: Olen eri yhteyksissä tuonut esiin, että Venäjän kanssa saattaisi olla viisasta aloittaa yhteistoiminnan uusi kausi. Tämä on irrationaalista kuulostavaa, sillä nyt välit ovat tyyten seis. Yhteistoiminnalla voisimme lisätä luottamusta: Suomi ei hyökkää, suomalaisten kanssa voi neuvotella, on suurempi kustannus sotia kuin tehdä yhteistyötä maan ja kansalaisten hyväksi.

YMPARISTÖ: Suomen poliittinen johto, Venäjän poliittinen johto sekä suomalaiset puolueet ja järjestöt voivat olla liike-elämän ohella mukana lähentymisessä, mikäli sitä ei enää pidettäisi arveluttavana eikä utopistisena.

TAVOITE: Kaikki skenaariot Venäjä-suhteista osoittaisivat, ettei Venäjältä kohdistu uhkaa sen läntisiä naapureita kohtaan.

VALITTU VAIHTOEHTO

Eurooppalainen turvallisuusdialogi

Suomi voisi edistää laajempaa EU- tai ETYK-pohjaista turvallisuusarkkitehtuuria, jossa Venäjä olisi mukana multilateraalisesti. Tavoitteena uusi Euroopan turvallisuusjärjestys sodan jälkeen.

Muodosta kansainvälinen aloiteryhmä → Määrittele yhteisen turvallisuuden periaatteet → Käynnistä monitahoinen dialogi → Neuvottele sitovat sopimukset → Rakenna valvontamekanismit

Riski: Edellyttää Ukrainan sodan päättymistä ja Venäjän johdon muutosta tai strategista uudelleenorientaatiota. Saattaa viivästyä vuosikymmeniä.

ANALYYSI

STRATEGINEN ANALYYSI: Eurooppalainen turvallisuusdialogi

PERUSTELU

Valitsemasi lähestymistapa on periaatteessa oikea, mutta ajoitus on kriittinen ongelma. Nykyisessä tilanteessa bilateral lähentyminen Venäjän kanssa vahingoittaisi Suomen uskottavuutta NATO-liittolaisena ja heikentäisi länsimaista yhtenäisyyttä juuri kun sitä tarvitaan eniten. Venäjä tulkitsisi yksipuoliset avaukset heikkouden merkiksi ja käyttäisi niitä hyväkseen. Multilateraalinen kehys on ainoa uskottava tie, mutta se edellyttää perustavanlaatuisia muutoksia Venäjällä – ei pelkästään sodan päättymistä.

ENSIASKELEET

1. **Rakenna hiljaiset kanavat tutkimusyhteistyöhön**: Tue akateemisia verkostoja, jotka analysoivat Venäjän sisäisiä muutosdynamikkoja ja tulevaisuusskenaarioita – tämä luo pohjaa tulevalle dialogille loukkaamatta nykyistä turvallisuuslinjaa.
2. **Vahvista Suomen asemaa ETYK-työssä**: Pidä yllä institutionaalisia rakenteita, jotka mahdollistavat dialogin myöhemmin, mutta keskity nyt normeihin ja rikkeiden dokumentointiin.
3. **Kehitä ehdollinen tiekartta**: Laadi sisäisesti kriteerit (esim. Venäjän vetäytyminen, sotarikosvastuun tunnustaminen), joiden täytyessä dialogi-aloitteet olisivat perusteltuja.

SEURATTAVAT MERKIT

- **Venäjän sisäpoliittiset murroskohdat**: Putinin hallinnon heikkeneminen tai johdon vaihdos loisi ikkunan uudelle politiikalle
- **Ukrainan sodan päättymisen ehdot**: Neuvotteluratkaisu (vs. sotilaallinen ratkaisu) määrittää dialogin mahdollisuudet
- **Länsimaisen yhtenäisyyden kestävyys**: Euroopan hajaannus lisäisi painetta bilateraaliin

ratkaisuihin – joko mahdollisuus tai ansa

****Keskeinen varoitus****: Ennenaikaiset avaukset voivat murentaa ne turvallisuusrakenteet, joita nyt rakennetaan.